

www.e-rara.ch

Marci Vitruvii Pollionis De architectura libri decem

**Vitruvius Pollio
Rode, August
Mylius.**

Berolini, 1800

Bibliothek Werner Oechslin

Shelf Mark: A04b ; app. 853 ; D5

Persistent Link: <http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-19441>

Inhaltsverzeichnis

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

BREVIARIUM CAPITUM.

Liber primus.

Praefatio.

Quid sit architectura et de architectis instituendis.	Caput I.
Ex quibus rebus architectura constet.	— II.
De partibus et terminationibus architecturae.	— III.
De electione locorum salubrium.	— IV.
De fundamentis murorum et terrarum.	— V.
De divisione et dispositione operum, quae intra muros sunt.	— VI.
De electione locorum ad usum communem civitatis.	— VII.

Liber secundus.

Praefatio.

De prisceorum hominum vitis, et de initiis humanitatis atque tectorum et incrementis eorum.	— I.
De principiis rerum secundum philosophorum opiniones.	— II.
De lateribus.	— III.
De arena.	— IV.
De calce.	— V.
De pulvere puteolano.	— VI.
De lapicidinis.	— VII.
De generibus structurae.	— VIII.
De materia.	— IX.
De abiete supernate et inferuate, cum Apennini descriptione.	— X.

Liber tertius.

Praefatio.

De sacrarum aedium compositione, et symmetriis.	— I.
De quinque aedium speciebus.	— II.
De foundationibus et columnis Ionicis atque earum ornatu.	— III.

Liber quartus.

Praefatio.

De tribus generibus columnarum earumque inventione item de capituli Corinthii symmetria.	— I.
--	------

De ornamentis columnarum	Caput II.
De ratione dorica.	— III.
De interiore cellarum et pronai distributione.	— IV.
De aedibus constituendis secundum regiones.	— V.
De ostiorum sacrarum aedium rationibus.	— VI.
De ratione Tuscanica, de aedibus rotundis, aliisque generibus aedium sacrarum.	— VII.
De aris deorum ordinandis.	— VIII.

Liber quintus.

Praefatio.	
De foro basilicisque.	— I.
De aerario, carcere, et curia.	— II.
De theatro, ejusque salubri constitutione.	— III.
De harmonia.	— IV.
De theatri vasis.	— V.
De conformatione theatri facienda.	— VI.
De porticu, et reliquis partibus theatri.	— VII.
De tribus scenarum generibus, et theatri Graecorum.	— VIII.
De porticibus post scenam et ambulationibus.	— IX.
De balnearum dispositionibus et partibus.	— X.
De palaestrarum aedificatione.	— XI.
De portibus et structuris in aqua faciendis.	— XII.

Liber sextus.

Praefatio.	
De aedificiis disponendis secundum locorum proprietates.	— I.
De aedificiorum privatorum proportionibus et mensuris secundum naturam locorum.	— II.
De cavis aedium sive atriis; de alis, tablino et peristylio.	— III. (IV.)
De atriis et tablinis, et eorum dimensionibus, et symmetriis.	
De tricliniis, oecis, exedris, pinacothecis et eorum dimensionibus.	— V.
De oecis more graeco.	— VI.
Ad quas coeli regiones quaeque aedificiorum genera spectare debeant, ut usui et salubritati sint idonea.	— VII.
De aedificiorum propriis locis, et generibus ad quascunque personarum qualitates convenientibus.	— VIII.
De rusticorum aedificiorum rationibus.	— IX.
De graecorum aedificiorum eorumque partium dispositione.	— X.
De firmitate aedificiorum, hypogeis, aedificiis quae pilatim aguntur, et substructionibus.	— XI.

Liber septimus.

Praefatio.	
De ruderatione.	— I.

De maceratione calcis ad albaria opera perficienda.	Caput II.
De camerarum dispositione, trullificatione, et tectorio opere.	— III.
De politionibus in humidis locis; de ornatu politionis, et pavimento graecorum hibernaculorum.	— IV.
De ratione pingendi in aedificiis.	— V.
De marmore quomodo paretur ad tectoria.	— VI.
De coloribus nativis.	— VII.
De minio et argento vivo.	— VIII.
De minii temperatura.	— IX.
De coloribus qui arte fiunt; de atramento.	— X.
De caeruleo et ufa.	— XI.
De cerussa, aerugine et sandaraca.	— XII.
De ostro.	— XIII.
De infectivis.	— XIV.

Liber octavus.

Praefatio.	
De aquae inventionibus.	I.
De aqua imbridium.	— II.
De aquis calidis, et de variorum fontium, fluminum, lacuumque natura.	— III.
De proprietate item nonnullorum locorum et fontium.	— IV.
De aquarum experimentis.	— V.
De perductionibus et librationibus aquarum et instrumentis ad hunc usum.	— VI.
De ductionibus aquarum, de puteorum fossionibus, de cisternis, et de Signinis operibus.	— VII.

Liber nonus.

Praefatio.	(Caput I.)	(Caput II.)	(Caput III.)
De gnomonicis rationibus ex radiis solis per umbram in ventis et mundo atque planetis.			— (IV.) I.
De solis cursu per duodecim signa.			— (V.) II.
De sideribus quae sunt a zodiaco ad septentrionem.			— (VI.) III.
De sideribus quae sunt a zodiaco ad meridiem.			— (VII.) IV.
De horologiorum rationibus et ambris gnomonum aequinoctiali tempore Romae, et nonnullis aliis locis.			— (VIII.) V.
De quorundam horologiorum ratione et inventoribus.			— (IX.) VI.

Liber decimus.

Praefatio.	
De machina et ejus ab organo differentia.	— I.
De machinis tractoriis.	— II.

De alia machina tractoria.	Caput III.
Similis superiori machina, cui colossicoteria tuius committi possunt, immutata duntaxat fucula in tympanum.	— IV.
Aliud machinae tractoriae genus — Polyspastos.	— V.
Ingeniosa Ctesiphontis ratio ad gravia onera ducenda.	— VI.
De inventione lapicidinae qua templum Dianae Ephesiae constructum est.	— VII.
De porrecto et rotundatione machinarum ad onerum levationes.	— VIII.
De organorum ad aquam hauriendam generibus, et primum de tympano.	— IX.
De alio tympano et hydromylis.	— X.
De cochlea quae magnam copiam extollit aquae, sed non tam alta.	— XI.
De Ctesibica machina quae altissime extollit aquam.	— XII.
De hydraulicis.	— XIII.
Qua ratione rheda vel navi vecti peractum iter dimetiamur.	— XIV.
De catapultarum et scorpionum rationibus.	— XV.
De balistarum rationibus.	— XVI.
De balistarum proportionibus.	— XVII.
De catapultarum balistarumque contentionibus et temperaturis.	— XVIII.
De oppugnatoriis rebus.	— XIX.
De testudine ad congestionem fossarum paranda.	— XX.
De aliis testudinibus.	— XXI.
De repugnatoriis; et totius operis peroratio.	— XXII.